

El verro

(ALDC, VI, 1406. El verro)

El *verro* és el “porc no castrat destinat a cobrir les truges” (DIEC). El mot deriva del llat. VĒRREM, articulat amb /v/ labiodental a les àrees no betacistes i amb /ε/ oberta pertot, vocal que en alguna població del Matarranya ha diftongat (*vierro* 137), d’acord amb la seva habitual fonètica de diftongar la /ε/ oberta arcaica del cat. (*corr[ε]u* > *corriau*, *corrieu*; *m[ε]l* > *miel*, *mial*, etc.); la var. occ. *verre* podria haver mantingut la -e final del llat., vocal que s’ha tancat en algunes poblacions en -i (*verri* 144, 149, 156, 157). *Verratell* 79, 81, 82, que designa el ‘verro jove’, és un der. de *verrat* amb un doble dim., -at (< -ATTU) i -ell (< -ELLU). *Verraco*, pronunciat *barraco*, amb assimilació vocàlica, és un manlleu al cast. murcianomanxec (cf. *ALeCMan*, mapa 8).

El genèric *porc* 2, 40, 53, 55, 58, 62 (< PŌRCUS), amb diversos complements, ha pres les característiques de significat pròpies del ‘verro’: *porc de llavor* 34, 43, 48, 53, 57, 58 o *porc de llaor* 31 (< LABOREM), perquè serveix

per a la cria, com el der. *porc llavorer* 33 o, simplement, *llavorer* 30, 41, 49; *porc de parada* 105, destinat a la parada o lloc on el verro cobreix les truges, que té a veure amb *semental* 181, 186, der. de *sement* ‘llavor’ (< SEMĒNTIS). *Cerdo* 155, 172, 173 és un préstec del cast. *cerdo*, que és d’aparició tardana (s. XVIII), per abreviació de *ganado de cerda*, d’origen eufemístic per evitar noms de baix to com *puerco*, *marrano* o *cochino* (DECH). *Mardà* 173, var. de *marrà*, pròpiament ‘mascle de l’ovella’, presenta una extensió de significat. *Mascle* 37, 119, 132, 134, 137-139, 142, 147 (< MASCŪLUS) al·ludeix a la masculinitat de l’animal reproductor, com *matxo* 134, 139 (< cast.). Per a *gorrino* 132, 139, veg. mapa 868.

Verro (amb la var. *verre*) és mot pancatalà, només interromput per la interferència castellana *verracó* en val. mer.

Són mots normatius *verro*, des del DOrt, 1917; els genèrics *semental* i *llavorer* (“destinat a la cria”), des del DGJ, 1932.

